

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Läs-skriv- och matematikutveckling, 1-20 poäng Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs	LÄS,-SKRIV- OCH MATEMATIKUTVECKLING, 1-20 poäng
Kursid	LLMA02
Poäng	20
Nivå	A
Ämneskod	LÄA
Utbildningsområde	LU

Allmänt: Kursen ingår i inriktning mot grundskolans tidigare år. Den kan också läsas som valfri specialisering för studenter med annan inriktning. Syftet är att studenterna skall utveckla kompetens för att skapa miljöer som främjar alla barns läs, skriv- och matematik- utveckling, med särskild betoning på de första skolåren. Kursen är uppdelad i tre delkurser.

Mål: Kursens mål är att studenterna

- utvecklar kunskap om teorier och strategier för att förstå, möta och utveckla alla barns och elevers lärande i matematik och svenska
- utvecklar förmåga att analysera, bedöma och dokumentera elevers kunnande
- förvärvar insikter i kunskapens olika uttrycksformer (intellektuella, praktiska, sinnliga och estetiska) och hur dessa samspelar
- utvecklar didaktisk kompetens genom reflektion över egen undervisning och elevers lärande

Innehåll: Läs, skriv- och matematikutveckling 1, 8 poäng

- läraruppdraget enligt aktuella styrdokument
- språkets och matematikens roll i dagens samhälle
- det svenska språkets och matematikens utveckling, struktur och grundläggande begrepp
- läs- och skrivprocessen
- barns utveckling av skriftspråk och matematiskt tänkande
- handskrivning och bokstavsarbete

Läs, skriv- och matematikutveckling 2, VFU, 5 poäng

- planering, genomförande, analys, värdering och dokumentation av undervisning
- studier i förskoleklass och fritidshem

- analys av arbetet med läs, skriv- och matematikutveckling med fokus på hur man kan stödja alla elevers utveckling och kunnande
- Se vidare särskild plan för verksamhetsförlagd utbildning. VFU/Inriktning 2, 5 poäng

Läs, skriv- och matematikutveckling 3, 7 poäng

- miljöer och strategier för barns fortsatta läs, -skriv och matematikutveckling
- självbildens betydelse för lärandet
- kvalitativa och kvantitativa bedömningsmetoder, möjligheter och begränsning
- bedömning och dokumentation av barns lärande i matematik och svenska som grund för en vidare utveckling av kunnandet
- språkutveckling under skoltiden
- sagan och det muntliga berättandet som pedagogiska redskap
- bildens uttryck i skrift och formspråk
- musik och lärande
- läromedelsgranskning
- moderna tekniska hjälpmedel som pedagogiska redskap

Examination: I kursen tillämpas portföljmetodik. Varje student lämnar vid kursens slut in en portfölj, som kontinuerligt byggs upp under kursens gång och där det egna lärandet synliggörs. Därutöver förekommer obligatoriska uppgifter i form av litteraturseminarier, muntliga och skriftliga redovisningar enskilt eller i grupp, fältstudier samt krav på aktivt deltagande i obligatoriska moment. Närvaro krävs i obligatoriska delar av kursen. VFU examineras i enlighet med särskild plan för VFU.

Betyg: Kursen betygssätts med något av betygen Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd. För betyget Godkänd krävs fullgörande av obligatoriska uppgifter samt betyget Godkänd på samtliga moment som utgör underlag för examination. För betyget Väl godkänd krävs därutöver att den sammantagna bedömningen av portföljen visar på tydligt djup och bredd i analys och reflektioner

Kursvärdering: Kursvärdering sker enligt anvisningar i utbildningsplanen.

Kurslitteratur:

- Ahl, A. (1998). Läraren och läsundervisningen. Doktorsavhandling Pedagogiska Institutionen. Umeå Universitet.(s. 33-44) 12 s.
- Ahlberg, A. (1995). Barn och matematik. Lund: Studentlitteratur. 160 s. **
Aktuella artiklar.
- Allard, B., Rudqvist, M. & Sundblad, B.. (2001). Nya lusboken en bok om läsutveckling. Stockholm: Bonniers. 175 s.
- Alleklef, B. & Lindvall, L. (2000). Listiga räven: läsinlärning genom skönlitteratur. En bok för alla. 75 s.*
- Andersson, P. M.fl. (2000). Spökägget: Att läsa och skriva i förskola och skola. Stockholm: Natur och Kultur. 70 s. *
- Björk, M. & Liberg, C. (1996). Vägar in i skriftspråket: tillsammans och på egen hand. Stockholm: Natur och Kultur. 158 s. **

- Bodin Bratlie, T. (1996). Språket finns i allt vi gör: Att förebygga läs- och skrivsvårigheter de första skolåren. Solna: Ekelunds förlag. 109 s. *
- Bolander, M. (2001). Funktionell svensk grammatik. Stockholm: Liber. (s. 46-85) 40 s.
- Brusling, C. & Strömqvist, G. (red.) (1996). Reflektion och praktik i läraryrket. Lund: Studentlitteratur. (i urval) ca 100 s.
- Carlgren, I. & Marton, F. (2000). Lärare av i morgon. Stockholm: Liber. (s. 117-178) 60 s.
- Carlgren, I. (red.) (1999). Miljöer för lärande. Lund: Studentlitteratur. 228 s. ***
- Dahlgren, G., m fl. (1999). Barn upptäcker skriftspråket. Stockholm: Liber. 150 s. **
- Doverborg, E. & Pramling Samuelsson, I. (2000). Att förstå barns tankar: Metodik för barnintervjuer. Stockholm: Liber. 85 s.
- Doverborg, E. & Pramling Samuelsson, I. (1999). Förskolebarn i matematikens värld. Stockholm: Liber. 146 s.
- Ejerman, G. & Molloy, G. (red.) (1997). Svenska i grundskolan. Stockholm: Liber. Ca 300 s.
- Granberg, B. & Kockum, K. (1998). Nybörjarlivet: en handbok i att undervisa nybörjare i grundskolan. Solna: Ekelunds förlag. 85 s. *
- Grevholm, B. & Hanna, G. (1993). Gender and Mathematics Education. (valda delar). 30 s. ***
- Hagtvet, B. (1999). Skriftspråksutveckling genom lek. Stockholm: Natur och Kultur. 145 s. **
- Jerkerlund, U. (2002). Musik och språk: ett vidgat perspektiv på barns språkutveckling. Stockholm: Runa. 160 s.
- Jernström, E. & Johansson, H. (1997). Med kulturen som språngbräda. Lund: Studentlitteratur. 206 s. *
- Johnsen Hoines, M. (1997). Matematik som språk. Stockholm: Liber. 210 s.
- Karlsson, S-G & Löfgren, S. (2001). Bilder i skolan. Lund: Studentlitteratur. (s. 75-79, 107-119) 17 s.
- Kursplaner och betygskriterier. Grundskolan. (2000). 10 s.
- Lpo-94. (1998).
- Lundberg, I. (1984). Språk och läsning. Stockholm: Liber. 130 s. **
- Luthman, H. (1997). Rättstavningsnyckel. Pogo Pedagog (litet häfte). 16 s.
- Lyckas med läsning. (2001). Läs- och skrivinläring i Nya Zeeland. Stockholm: Bonniers. Svensk översättning av: New Zealand Ministry of Education. (1996). The Learner as a Reader. Wellington: Learning Media. 145 s.
- National Research Council. (1998). Preventing Reading Difficulties in Young Children Washington D.C.: National Academy Press (s. 313-328). 15 s.
- Nämaren Tema. (2000). Matematik från början. Göteborgs Universitet. 245 s.
- Pramling, I. & Sheridan, S. (1999). Lärandets grogrund. Lund: Studentlitteratur. 150 s.
- Sandahl, A. (1997). Skolmatematiken - kultur eller myt? Doktorsavhandling. Linköpings Studies in Education No 51. Linköping University. ***
- Sandqvist, C & Telman, U. (red.) (1989). Språkutveckling under skoltiden. Lund: Studentlitteratur.

Skolverket. (2000). Analysschema i matematik för åren före skolår 6. Stockholm: Liber. 44 s.

Skolverket. Diagnostiska uppgifter i matematik för användning i de tidiga skolåren. Stockholm: Liber. 50 s.

Skolverket. Språket lyfter. Diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för åren före skolår 6. Lärarhandledning och observationsschema. Stockholm: Liber. 30 s.

Svensson, A-K., (1995). Språklekar. Lund: Studentlitteratur. 225 s. *

Taube, K. (2000). Läsinlärning och självförtroende. Stockholm: Prisma. 133 s.

Unenge, J., Sandahl, A. & Wyndham, J. (1994). Lära matematik. Lund: Studentlitteratur. 229 s.

Ytterligare litteratur väljs efter eget intresse och i samråd med lärarna.

* Av dessa titlar väljes minst en. Samtliga titlar ska läsas inom varje studiegrupp.

** Av dessa titlar väljes minst en. Samtliga titlar ska läsas inom varje studiegrupp.

*** All litteratur är valbar för matematikarbetet. Ytterligare litteratur väljs efter intresse och i samråd med lärare.

Borjersen, T. & Ellingsen, H. (1994). Bildanalys. Lund: Studentlitteratur. 190 s.

Sandahl, A. & Unenge, J. (2000). Lärarguide, del 1. Stockholm: Natur och Kultur. 100 s.

Wetterholm, H. (1992). Det synliga språket. Stockholm: Runa. 131 s

Övrigt. Estetiska uttrycksformer.